

SLOVENEK

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej... K 30—
za en mesec... „ 2-50
za Nemčijo celoletno... „ 34—
za ostale inozemstvo... „ 40—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej... K 28—
za en mesec... „ K 2-30
V spravi prejemov mesečno... „ 2—
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto... K 7—
za Nemčijo celoletno... „ 9—
za ostale inozemstvo... „ 12—

== Inserati: ==
Enostolpna petstvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat... po 30 v
za dva- in večkrat... „ 25 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostolpna petstvrsta po 60 v
lahaja vsak dan izveniši nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga voznik red.

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravišćega telefona št. 188.

Eno leto.

Cesar Karel I. vlada zdaj eno leto. Zasedel je prestol kot zmagovalni vojskovodja nad Rumunijo. Oblednico praznuje jutri 21. novembra 1917 cesar Karel, ko stoje naši voji na benečanski ravani, na zemlji naših dednih sovražnikov. Med štiriimi sovražniki, ki so svoje kopje obrnili naravnost proti častitljivi, slavni, starodavni monarhiji Habsburžanov, smo premagali Ruse, Srbe, Rumune; naravnost v srce smo zadali sunek Italiji.

Cesar Karel I. in cesarica Cita sta si pridobila ljubezen svojih narodov s svojo ljubeznivostjo in s svojo pridnostjo.

Pred vsem si je pridobil cesar Karel ljubezen svojih narodov, ker je tako odločno povzdignil svoj glas za mir. Njegova zasluga je, da vprašanje miru ni pokopano; ne enkrat, večkrat je naglašal, kako da želi miru svojim narodom, ker pozna sam vojsko in njeno grozo iz strelskih jarkov.

Mi katoličani še posebno spoštujemo cesarja Karla katoličana. Kako krasen je bil njegov odgovor svetemu očetu na mirno noto: tako more pisati le verskega prepričanja presinjen katoličan.

In zadnje armadno povelje cesarja Karla I., s katerim je prepovedal dvoboje v armadi: Kdor postavlja v dvoboju na kocko svoje življenje, ne greši samo proti božji zapovedi in postavi, ampak tudi proti svoji domovini... Odločen katoličan je naš cesar, ker spoštuje božjo zapoved in izpolnjuje zapovedi Cerkve.

Prva reč, ki jo je izpeljal cesar Karel, je bila, da je vrnil Avstriji ustavno življenje.

Jugoslovane ima cesar Karel rad in zelo spoštuje jugoslovanske junake.

Rajni dr. Krek je opisal cesarja Karla tako-le: Prijazen, ljubezniv, živahen je. Pozabiš, kadar si pri njem, da občuješ z vladarjem. Seže v roko, ko prideš k njemu; živahno se udeležuje razgovora. O vsem se hoče poučiti.

Slovenci cesarja Karla in cesarico Cito dobro poznamo. Večkrat je bil med nami. Cesar in cesarica sta se nam priljubila, izpoznali smo ju v težkih dneh.

Jugoslovani se klanjamo ob obletnici vladanja Karlu I. — vladarju miru!

21. november.

V sredo, dne 21. novembra bo rojstni dan sv. očeta Benedikta XV. Ta dan mora biti za nas katoličane — praznik. Kdor

more, naj gre ta dan k sv. maši, k sv. obhajilu za sv. očeta, ali pa naj vsaj moli in prosi Vsemogočnega, da ga nam Bog ohrani in obvaruje še mnogo let. Papež je vidni namestnik Kralja miru. Zgodovina bo pripovedovala poznim rodovom, kaj je bil papež človeštvu v najstrašnejši vojski sveta, kako je Benedikt XV. neutrudno, goreče in požrtvovalno vršil svoje visoko poslanstvo, kaj je vse storil, da bi zavladal med narodi na zemlji zopet blaženi mir. Te Deum laudamus, hvala Ti, o Bog, ki si nam dal Benedikta XV.! Nekaj dni pred razglasenjem brezmadežnega Spočetja Marije Device za versko resnico je sedanj sv. Oče zagledal luč svetla. Brezmadežna Devica, pomagaj sv. Očetu, naj ne bo njegov trud zastojen, naj pride kmalu pravičen mir na zemljo!

Katoliški Slovenci izražamo sv. Očetu za njegov rojstni dan najglobljejšo udanost in prisegamo, da mu hočemo ostati zvesti in mu biti vselej pokorni ter ga ljubiti kakor dober otrok ljubi svojega Očeta. Bog ohrani Benedikta XV.!

Proslava dr. Kreka na Trsatu.

»Jugoslovane« poroča: Hrvatje na Reki in Sušaku, v domu naših starih bojevnikov Frankoparov, so napravili v nedeljo 11. nov. lepo proslavo očetu jugoslovanske ideje dr. Kreku. Slavnost se je vršila v novi veliki društveni dvorani frančiškanskega samostana na Trsatu. Na odru je bila okrašena slika dr. Kreka. Program se je izvršil sijajno. Na dnevnem redu je bilo petje, mešano in meško, med drugim »Slovenec i Hrvat«, deklamacija »Soča«, tamberanje slovenskih narodnih pesmi; profesor dr. Pelz, starešina kat. akad. društva »Hrvatske«, pa je podal izborni, pesniško sestavljen karakteristiko dr. Kreka. H koncu je nastopil povabljeni gost iz Ljubljane ter razvil, kako moramo združeno Jugoslavijo, katero idejo je zamislil dr. Krek, z vsemi močmi kulturno dvigniti, kako ves naš jug v smislu in duhu dr. Krekovem prepresti z organizacijami materialne in moralne kulture: posojilnice, zadruga vsake vrste, društva za izobrazbo in prosveto, verske zlasti mladinske organizacije, organiziran boj zoper ljudske napake; alkoholizem, nepravnost, psovke...; kako moramo vse svoje moči, ki smo jih doslej tratali v hitem strankarskem boju, posvetiti blaginji naroda; kako so Slovenci, Hrvati in Srbi drug od drugega učiti; kako dvigniti zlasti na-

šega seljaka, ki je glavni činitelj našega naroda, da bo ta naš narod ne samo svoboden in združen, marveč i osrečen gmotno in duševno... Zadovoljnost z večerom je bila splošna, navlušenje velikansko. Čisti dohodek za Krekov spomenik nad 300 K.

Po končani slavnosti so podpisali in odposlali odlični udeležniki sledečo zaupnico

Slavnemu Jugoslovanskemu klubu na Dunaju.

Podpisani Hrvatje in Slovenci, zbrani 11. novembra na svetem Trsatu in slaveč spomin velikega dr. Kreka, očeta jugoslovanske ideje, pošiljamo slavnemu Jugoslovanskemu klubu in posebej še odličnemu načelniku, velečastitemu gospodu dr. Korošcu, svojo najiskrenejšo zahvalo za tako odločno, možato in nevstrašeno nastopanje in zastopanje naše velike rešilne ideje. Mi Vas, velečastenjeni gospodje poslanci ki Vam je v tem velikem in usodnem času izročena v roke usoda našega slovensko-hrvatskega naroda, v tej pogumni borbi za našo svobodo občudujemo, pa se tudi nadejamo, da boste v tej sveti borbi neupogljivo stali in vstrajali ter neizprosno dosledno izvrševali oporoko nepozabnega nam dr. J. Kreka, dokler ne bomo videli svojega ideala uresničenega.

Bog Vas živi, krepij in osreči v nadaljnjem boju za našo sveto pravdo!

Kotlana o lina.

Begunski odsek.

Dunaj, 19. novembra. V begunskem odseku je predložil poslan. dr. Bugatto nov načrt begunskega zakona. Zakon je bil sprejet. Dr. Bugatto je izvoljen za poročevalca v zbornici.

Ogrski Slovaki pri poslancu Staneku.

Pred nekaj dnevi je praznoval predsednik Češkega sveta poslanec Stanek svojo petdesetletnico. O tej priliki se mu je poklonila deputacija ogrskih Slovkov in se mu je zahvalila za vse prizadevanje za združenje ogrsko - slovaške češko-slovaški državi.

Dr. pl. Spitzmüller poklican v vojno ministrstvo.

Dunaj, 19. nov. Bivši finančni minister dr. pl. Spitzmüller je poklican v vojno ministrstvo kot gospodarski voditelj v vojnem ministrstvu vpostavljenega znanstvenega odseka za vojno gospodarstvo.

Poslanec dr. Leo odloži mandat.

»Narodni Listy« poročajo z Dunaja: Kakor smo izvedeli, odloži poljski poslanec dr. Leo iz zdravstvenih oziror mandat.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 20. novembra. Danes se sestane ogrska zbornica. Mažarski nacionalisti so napovedali hude napade na Jugoslovane in Čehe. Govorilo se bo tudi o personalni uniji Ogrske z Avstrijo.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 19. nov. Uradno:

V gorah južno od Feltre so čete generala pehote Amfedeja Krausa predvčerajšnjim v luti borbi, ki je trajala do noči, vzele z naskokom vas Quero (ob Piavi) in Monte Cornelle; sovražnik nam je prepustil nad 1100 ujetnikov. Uspeh, ki smo ga včeraj izpopolnili tako, da smo priborili zopet prostor, se je pred vsem dosel s srčnim nastopom protizkušnega bosensko-hercegovaškega pešpolka št. 2 in nemških naskakovalnih oddelkov.

Severnovzhodno od Gallio so se zopet krvavo zrušili napadi Italijanov.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 19. nov. Veliki glavni stan:

Severovzhodno od Asiago je sovražnik ponovil svoje brezuspešne izgub polne napade, da bi bil zopet pridobil višine, ki jih je izgubil.

Med Brento in Piave so priborili zavzniki zadnje dni nove uspehe v težavni gorski borbi. V pripravljenih, že po naravi močnih postojankah se je Italijan bil za vsako ped zemlje. Proti četam, ki so napredovale, je poslal nove sile. Nepremagljivi napadalni sili naše pehote niso bili kos. Sovražnik se je žilavo branil in se je korak za korakom umikal. V posebno ljutih borbah smo vzeli z naskokom Quero in severovzhodno od tam ležečo goro Monte Cornelle; sovražnika smo vrgli v njegove močne postojanke na Monte Tomba. Nemške naskakovalne čete in bosensko-hercegovski pešpolk št. 2 so se posebno odlikovali. Ujeli smo 1100 Italijanov.

Pri spodnjem teku reke Piave so od časa do časa močno streljali.

Berlin, 19. nov. zvečer. Besni boji v gorah med Brento in Piave.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

LISTEK.

Koncert Glasbene Matice 18. nov.

Najprvo ono, kar moramo najodločneje grajati: Ako je začetek naznanjen ob pol 8. uri, naj se ne začne ob tri četrt na 8. uro. Taka netočnost od strani publike in koncertnega vodstva ni opravičljiva. Neokusno je, ako pevke gledajo izza zavese in hodijo celo v dvorano med proizvajanjem programa; to je umevno pri zabavnih večerih, ne pa pri serijoznem koncertu. Poskrbi naj se, da ne bo take gnječe ob koncu. Gorje, če bi izbruhnila kaka panika; 3000 ljudi, pa en sam izhod! To se mora brezpogojno preurediti.

Moški zbor v času vojske ni igrača. In vendar, kako je zapel Adamičevega Vasovalca. Ako bi ga pevci trikrat ponavljali, še vedno bi bili veseli tistega bajnega prehoda v narodni motiv ob besedah: »Kje tak dolgo sem popival« in tistega užigajočega ritma, ki zveni človeku nepozabno po glavi »z mosta, z mosta«. — Schwab, ki nam pusti zapeti celo naslov, je z »Večernom na morju« prav dobro zadel melodijo in naravnega pojmovanja. Tenorski višinski pp ni bil prav čist, drugače pa je moški zbor še vedno glavna moč Matice.

Težke Lajovičeve stvari vglasbenega Bierbamma in Koljčova sicer niso užgale.

ker so pač pretežke in sopran parkrat ni bil neoporečen, vendar sta »Pesem« in »Primorka« prava bisera naše glasbene produkcije. Dana Kobler jih je suvereno spremljala in »krotila« svoj instrument mojestersko. V Adamovičevem »Ko bi rosica bila« se je posrečilo pevovodju z redko inženioznostjo zadeti tisto težko, široko razblinjeno polno petje druge kitice in dovesti ta široki vihar razpletene zboru v najnežnejši odmev v moškem zboru. — Zakaj ni bilo naznanjeno na programu, da poje v Schwabovi »Zdrava Marija« Mila Počivalnik solo, ne vem. — Povedano pa bodi, da je pela svoj part s temnim, a jako simpatičnim timbrom in z redkim občutkom vsem poslušalcem v veselje in da je njen glas tako izdaten, da je predrl mesto-ma dosti premočno spremljevanje zboru.

Premrlova »Zdravica« je slavnostna koračnica, ki vžge in ki je s svojim besedilom res tudi vžgala občinstvo do ceptanja z nogami. Ponavljati so jo morali večalimani radi besedila, ki je narodna oda našega Prešerna in radi eksaktno-korajžnega tempa in navdušenega prednašanja. — »Log za logom skriva« je preveč teoretičen, da bi ugajal in nima komponistovskega zamaha. Zdi se mi, da berem roman, a mesto dogodkov in besed najdem samo slovnico — teorijo.

Cirila Medved je v Ljubljani drugič nastopila. Njen glas je simpatičen, v nižini priklupljiv, v srednji legi izenačen, samo v višini se mi zdi nekoliko za nuanco pati-

niran. Ciganka Marija je vplivala kakor sanje. Upamo, da bomo imeli priliko videti Cirilo Medvedovo še večkrat na naših koncertih.

Delica Bučar je igrala glasovirske točke, a ni mogla priti med nemirov v dvorani do polne veljave. Dvorana nabito polna, ki je zaslužnemu vodju Hubadu burno ploskala; kaj truda stane tak koncert, vé samo tisti, ki je imel opravka s tem. Zaslugi priznanje.

In veseli smo »Glasbene Matice«.

V spomin

(† Sestri Rafaeli.)

Nekrolog naj pišem? Ne, ne, tega bomo videli in brali oni poslednji dan, ko bodo padle vse zavese in se odprle oči. — Kako naj bi ga sedaj: eno dobro delo sem videl, devetindevetdeset pa je bilo skritih. Lahko pišem nekrolog velikim ljudem sveta, ko ti ležijo njihova dela na dlani, ali piši ga — usmiljenki — — —

Mrzle in mokre megle otipavajo zdaj ceste, vrtove in polja in nas vse. Oblaki brez konca se naslanjajo na naše hiše in na naša ramena. Tam pa za oblaki in meglami sniva jasno nebo in na nebu zlato solnce. — In za vsemi meglami in oblaki, tam za nebom in za solncem, tam daleč so nebesa... Tam

si Ti sedaj, sestra Rafaela... Da bi bil jaz tam, pogledal bi v Tvoj nekrolog in solnce bi prenesel na zemljo —

Ne nekrologa, le par spominov... Ko je utrnilo Tvoje življenje, takrat se je v nas nekaj utrgalo, bolešno kriknilo: bili so spomini nate.

Ona zadnja, bolesta in mirna noč. Zdi se mi, kot bi slišal Tvoj pogovor, sestra Rafaela, s Tvojim angelom. Govoril je angel: Ne boj se, je rekel, ne boj se. Dvajset let si živela življenje Tvoje-mu nebeškemu Zeninu in njegovim otrokom: revnim in bolnim, ranjenim in žalostnim. Oblačila si jih, dala jim jesti, dala jim piti in lajšala si njihove bolečine. Na moj šepet si nastavila uho: Tvoji dnevi so bili delo in molitev in Tvoje mnoge, mnoge noči — delo in molitev. — Iz krvavordečih rož zatajevanja si plela vence...

In zadnji čas, ob dnevih vojne: Vozili so jih, prihajali so, — telesa strgana, duše bolne. Žejni so bili ljubezni, žejni blagih rok, žejni dobrih besed: Vsega so dobili pri Tebi. Bolečine so odnehale za trenutek, napol zaprte oči so se še enkrat odprle in strmele, — trde duše so postajale mehke in polne tolažbe se zlele v večnost... Mnogokrat sen se jaz sam čudil Tebi, ko si Ti le rekla: dekla sem Gospodova. — In glej jih sedaj, jaz jih vse vidim, kako molijo zdaj zate.

Dolga je, dolga pot od otroških let tja do zadnjih bolezni... Pa je bila tudi

Italijani so preračunali, da so naši zasidli približno 11.000 štirjaskih kilometrov italijanske zemlje. Beguncev je več stotisoč; italijanska vlada jim je nakazala 25 milijonov lir. Beneški župan, grof Grimani, je izjavil, da bo svoje mesto zapustil zadnji. Socialistične mestne uprave so pa sklenile, da svojih mest v slučaju zasedbe ne zapuste.

V gospodarskem oziru smo se že dozidali z zasedbo italijanske zemlje gospodarsko okrepili. V videnski provinci je živinoreja zelo razvita. V mirnih časih so našli 200.000 goved, nad 60.000 prešičev in 50.000 ovac; pridelali se do 125.000 ton koruze. V provinci Bellunu goje sadje: reje in vinogradništvo. Pred leti so tam našli 70.000 goved in 20.000 koz. V videmski provinci je 26 predilnic, v Bellunu dve tkalnici. Mesti Videm in Pordenona tvorita središče tekstilne industrije. Tudi sukanec, ki stane danes pri nas že 50 K ovoj. Svilopreja je zelo razvita. »Az Est« pravi, da je naša armada za osem tednov z živili preskrbljena. Italijani so popustili posebno veliko riža in svile.

Naše čete so prišle pred približno osmimi dnevi do črte Feltre-Foncaso-Brenta. Zdi se, da misli italijansko vojno vodstvo svoje pozicije za reko Piave braniti. Pri Piave nam stoje nasproti ostanki druge in tretje italijanske armade, ki so ju ojačili z novimi četami. Ostanke četrte armade med Piave in Arsiero so tudi z rezervami izpopolnili. Fronta, ki jo zdaj Italijani branijo, je nasproti stari črti za eno četrtno skrajšana. Zdi pošiljajo proti Piave tudi angleške ojačbe. V italijanskem glavnem stanu upajo, da se izogibe nadaljnjemu umikanju. Z besnimi protinapadi poizkušajo zopet vzeti postojanke na Sette Comuni. Na gorah med Piave in Brento naši napredujejo. Sovražnik drži zdaj le še pobojne gore Tomba in Palone; zadnje njegove gorske postojanke, ki zapirajo benečansko ravan. Kmalu se bo pokazalo, če se bo izpremenila pri Piave premikalna v stoječo vojsko.

Italijanska obramba pri Piave se ravna po zgledu pri Ypernu.

Italijanski letalci zopet živahno nastopajo, veliko francoskih letal zopet nastopa.

»Neue Züricher Zeitung« je poročala z italijanske meje: Italijanski vojaški kritiki sodijo o sedanjih borbah pri Piave, da tvorijo Italijani z njimi le armado, da se bo mogla primerno za Adizo utrditi.

Italijansko uradno poročilo.

18. novembra. Na Asiaški planoti je sovražnik ponoči na 17. t. m. poizkušal premagati našo črto od Monte Sisemol—Monte Castel Gomberto. Napadel je v smeri Monte Como vzhodno od Gallio. Ligurijska brigada (157. in 158. polk) je popolnoma napad odbila. Bolj proti severu v smeri Caserta-Meletta so naši oddelki 129. pehotne brigade iz Perugia zopet vzeli nekaj jarkov, ki smo jih prejšnji dan izgubili; ujeli so do 100 mož.

Med Brento in Piave je zvečer dne 16. t. m. ojačeni sovražni pritisk pomnoženih čet naše čete na nekaterih točkah prisilil, da obrambe nekaterih prednjih postojank nismo podaljšali. Severno od Auero je brigada Como (23. in 24. polk) zopet pokazala svojo hrabrost. Oddelki 268. brigade iz Caserta skupno z oddelki drugih zborov so pregnali večeraj pri Piave z odločnim nastopom sovražnika popolnoma iz okolice pri Fagare. 13. pehotna brigada iz Pinerolo je odbila s krvavimi iz-

ona dolga od skrivnosti »katerega si Devica od svetega Duha spočela«, pa tja do »kateri je tebe Devica v nebesa vzel in v nebesih kronal... Kmalu, kmalu —

Glej, že prihaja Tvoj ženin. Slišiš biti njegovo Srce — močno bije, ker je že blizu, da Te privije nase... Blizu je, blizu —

Nasmehnili si se in zaspala. Angel pa nam je rekel: Molite!

Zbogom, sestra Rafaela. Tam za oblaki, tam za solncem, v zlatih nebesih si — — — Še pred nekaj dnevi si rekla tam pri Svetem Križu: Tukaj bo moj grob. Da, tam je zdaj Tvoj grob. In naše vesele misli so pri Tebi v zlatih nebesih, in naše žalostne misli ob Tvojem grobu — — —

Ko grem mimo operacijske sobe in so vrata le priprta, se mi zazdi, da bi šel tja in jih odprl, pa bi Te gledal tam, sestra Rafaela. — — — In — — — minevajo ure, dolge ure v postelji mislim, zdajpazdaj se morajo odpreti vrata, in se prikažeš Ti, sestra Rafaela. — — — Ali Tebe ni več — — — Z — — — Rafaela — — —

Vi mnogi, vi neštevni, ki vas je zdravila in tolažila, morda še ne veste vsi, da je umrla sestra Rafaela. Tam za oblaki, tam za solncem, tam v zlatih nebesih je — in angeli ji strežejo — — —

B. R.

gubami napad, ki so ga pri Censonu obkoljeni sovražniki poizkusili, potiskali so ga vedno bolj od reke. Prekoračevalne poizkuse na drugih točkah smo takoj preprečili. Na desnem bregu Piave smo 16. in 17. novembra ujeli 51 častnikov in 1212 vojakov in zaplenili 27 strojnih pušk.

Cesar in cesarica na Primorskem.

Gorica, 19. nov. (K. u.) Cesar in cesarica sta obiskala danes goro sv. Mihaela, Doberdob, Dol, Tržič in pristanišče Rosoga; od tam sta se peljala s torpedovko v Trst. Cesar in cesarica sta obiskala tudi Gorico.

Težke izgube italijanskega plemstva.

Bazelj, 19. nov. Plemstvo v turinski provinci žaluje. Piemontski konjeniški polki so se junaško žrtvovali; skoraj vse plemiške rodbine so zato svoje sinove izgubile.

Kako delajo »nemška ozemlja«!

»Edinost« piše: Torej sedaj vemo: Furlanija je tudi — »nemško ozemlje«! Tako nam je zatrdila te dni znana »Preussische Kreuzzeitung«. Obdolžuje namreč avstrijsko vlado iz leta 1866, da je po vojni pri Kraljevem Gradcu francoskemu cesarju Napoleonu odstopila Benečijo in s tem »razdala« tudi nekdanjo nemško deželo. Ta »nemška dežela« da je benečanska Furlanija s starim glavnim mestom Čedad, ki so jo ravnokar zasedle nemške in avstro-ogrske čete. — No, če bi bila stvar resnična, potem je bila še večji krivec tedanja — pruska vlada, ki je sklenila zvezo z Italijo, obljubivši jej Benečijo! In res je morala Avstrija — vkljub sijajnim zmagam pri Custozzi in Visu — odstopiti Italiji Benečijo. To pa edino zato, ker je bila Nemčija zaveznica Italije. Če je torej kdo zakrivil, da je ta »nemška dežela« prišla pod Italijo, je bila to tedanja pruska vlada! Sicer pa je največja drznost, ako se označijo del Furlanije označa kot »nemško deželo«. To iz istotako veljavnega in enostavnega razloga, ker tam Nemci nikdar ni bilo. Nje prebivalci so bili in so Slovenci! Trditelj »Kreuzzeitung« je torej absurda in povsem upravičeno pravi praška »Union« (ki tudi zavrača »Kreuzzeitung«), da je ta trditev kljub svoji absurdnosti simptomatična, kajti podaja nov dokaz, kako se kar hkratu fabricirajo »nemška ozemlja« tudi tam, kjer ni nikakih predpogojev — in kako tudi »izkušenege zaveznika« obsipljejo z očitani, ki so popolnoma neosnovana in ki jasno kažejo, kako vsenemci ne spoštujejo tuje narodnosti!

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 19. nov. Veliki glavni stan:

Po hudih ognjenih valovih zgodaj zjutraj so na Flandrskem do opoldne malo streljali. Čimbolj se je popoldne videlo, tem močnejše se je streljalo; v nekaterih odsekih med obaljo in Becelare zelo močno.

Pri drugih armadah le mali boji na predpoljih.

Poročnik Buckler, ki je bil radi svojih junaštev povišan od podnarednika v častnika, je sestrelil večeraj eno sovražno letalo in 2 pritrjena zrakoplova in dosegel svojo 27., 28. in 29. zračno zmago.

Berlin, 19. nov. zvečer. Na Flandrskem so od gozda Houthouster do Zandvoorde živahno streljali. Dolni napad Francozov pri gozdu Chaume smo odbili.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Skrb za zahodno fronto.

Rotterdam, 19. nov. »Daily Mail« piše k vprašanju možnosti prodiralnega poskusa na zapadni fronti po Hindenburgu: Izkušnje v Italiji dokazujejo, da se tudi nezavetne postojanke lahko prodro. Pri strategični zmožnosti nemškega generala se zdi, da prodiralni poskus na zahodu ni izključen in da njegov uspeh osredotoči na mal prostor, za to ni treba prevelikih rezerv. Pisec članka se tedaj najodločnejše izjavlja proti temu, da bi se z zapadne fronte poslal tudi en mož v Italijo.

Clemenceau za boj do skrajnosti.

Bern, 19. nov. »Humanite« poroča: Clemenceau namerava objaviti razglas, v katerem bo zahteval, naj se vojska do skrajnosti nadaljuje in da bo mirovni pokret zatrl.

Boji na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 19. nov. Uradno:

V Albaniji je napad bosensko-ercegovskih lovcev na italijansko mostišče Feras pri spodnjem teku Vojšve popolnoma uspel. Premotno posadko smo pregnali; plen je znaten.

Izguba avstro-ogrske lonaže.

Avstro-ogrska »Schiffahrtszeitung« poroča, da je tekom te vojske izgubila avstrijska trgovska mornarica 286.205 ton, a ogrska 66.449 ton. Skupno je torej monarhija izgubila 352.654 ton. Ker je znašala skupna bruto tonaža cele monarhije pred vojsko (31. dec. 1913) 1.011.414, pridemo do zelo žalostnega zaključka, da je izgubila monarhija nad 1 tretjino (35 odstotkov) cele svoje tonaže. Z ozirom na to je zelo razumljiva skrb gotovih krogov v monarhiji, kako se naj odpomore znatno zmanjšani tonaži posebno za časa prehodnega gospodarstva. Ti krogi se bavijo z različnimi načrti, kako da se čim prej in hitreje nadopolni vsaj zgoraj navedena izguba tonaže. Ker pa je nemogoče in izključeno, da bi mogli kje v inozemstvu kupiti nove ladje, ker ne bi nobena država privolila v tako prodajo, mislijo morda dajni krogi, da se morejo težke posledice tonaže tudi pri nas paralizirati edino z zgradbo novih ladij. Isti krogi delajo na to, da bi začeli že zdaj, začasa vojske, z zgradbo novih ladij, kakor tudi z zgradbo novih ladjedelnic. Do tega bo najbrž tudi prišlo, ako rešijo vprašanje dobave materijala, katerega sedaj pri nas ni na razpolago.

Angleži zasedli Jafa.

18. nov. (Angleško poročilo.) Avstralske in novozelandske čete so zasedle Jafa. Sovražnik se umika proti severu.

Angleži so zasedli Jafa. Gre jim za to, da zasedejo Palestino: Jeruzalem. O borbah v teh krajih je pisal profesor dr. Vinko Šarabon v Mohorjevem kalendarju za leto 1918 med drugim o teh pokrajinah. Ravnila leži poletni v ovoj velikanske vročine. Tako vroče je tam poleti, da gredo domači, ki so vročine vendar vajeni, že ob desetih v kleti, se potijo tam do petih popoldne in šele takrat pridejo na dan. V Bagdadu ali Mosulu n. pr. je julij skoro še enkrat tako tople kakor v Ljubljani in Ljubljana takrat ni mrzla. Vsaka operacija mora počivati, novo življenje se začne šele v poznejših mesecih. O namenih Angležev v Armeniji, Mezopotamiji, Egiptu in v Arabiji naj se prečita dr. Šarabonov članek v Mohorjevem kalendarju za leto 1918.

Angleško poročilo.

London, 18. nov. Admiraliteta doslej ni prejela nikakih podrobnosti o večerajšnjih podjetjih lahkih angleških križark v Helgolandskem zalivu. Došlo je le poročilo, da so bile sovražne lahke križarke pritirane do 30 km pred Helgolandom, kjer so dospole v varstvo svojega boj. brodovja, na kar so se angl. boj. sile umaknile. Ena lahka sovražna križarka je gorela, na drugi je bilo videti, da so pokvarjeni stroji, ker se je zelo nagibala. Ena sovražna ladja za iskanje min smo potopili. Razen malih poškodb na ladjah nismo imeli izgub; izgube med moštvom so neznatne.

Vojska v Palestini.

London, 17. nov. (Kgr. ur.) General Allenby je poročal: V nekaterih naših odsekih smo večeraj nekoliko napredovali. Naši jezdeci prostovoljci, ki so dne 15. t. m. vzeli Abu-Shueh pobočje, so ujeli 360 mož in zaplenili en top. Vzeli so z navalom turško postojanko, 431 mrtvih Turkov smo našli na mejdanu. Avstralski, ki so vzeli El Tine, so ujeli več mož, zaplenili en top, dve letali, veliko streliva in zalog. Turki pripravljajo jarke severno od Jafe.

Angleški uspehi na Jutrovem.

Polkovnik Stegemann piše v bernskem »Bundu«: Angleži, s katerimi sodelujejo tudi italijanske in francoske moči, prodirajo v Palestini v smeri proti Jeruzalemu oziroma proti Hebronu. Na obali so zasedli Askalon. Turki, ki so bili obredna mesta že spomladi izpraznili, se zbirajo v ozadiju. Tudi v Mezopotamiji Angleži napredujejo ter so prodrli doselej ob Tigrisu do Tekrita, približno 150 kilometrov nad Bagdadom. Tudi tu so se borili proti slabšem sovražniku, ki se je z izgubami umaknil na svojo centralno postojanko. To bi bili ob splošnih neuspehih entente angleški uspehi, vendar je vprašanje, ako bodo mogli Angleži ta svoja podjetja izvesti do konca.

Rusija.

Kerenski poražen. — Kaledin dela na lastno pest.

Stockholm, 19. nov. Zadnja poročila splošno naglašajo, da je Kerenski izgubil igro. V Petrogradu gospodarijo boljševiki. Kornilov se sedanjih bojov ne vdečuje. Pač pa je na lastno pest nastopil Kaledin in se polastil celega donskega ozemlja in s tem železniškega omrežja. Petrograd hoče Kaledin prisiliti h kapitulaciji z la-

koto ter je ustavil vsak dovoz živil v glavno mesto.

Zmeda na Finskem.

Stockholm, 18. Listi poročajo iz Haparande, da je zavladala na Finskem popolna zmeda. Hišne preiskave se nadaljujejo. Zasegli so 60 odstotkov živil. Angleško poslanstvo stražijo angleški vojski. Švedskega konzula Hirnu v Torneši so člani delavskega sveta zlostavljali in sneli s hiše švedsko zastavo.

Razna poročila.

Pogajanja z Japonsko glede ladij izjalovljena.

Tokio, 18. nov. (Reuter.) Uradno se poroča, da so se pogajanja med Japonsko in Združenimi državami glede dobave četrta milijona ton ladijskega prostora proti dobavi 175.000 ton jekla izjalovila. Ameriške zahteve glede starosti ladij in cene so nesprejemljive.

Bernska konferenca.

Bern, 19. Ker delegati iz dežel entente ne dobe potnih listov, se bo zamenkrat vršil med delegati iz četverozevnih in nevtralnih dežel prost razgovor o vprašanju konferenc.

O boju v Helgolandskem zalivu.

poročila Wolffov, da je bilo na angleški strani poleg večjega števila manjših križark in rušilcev tudi šest velikih bojnih ladij. Primerno temu so tudi Nemci nastopili z znatnimi silami in prisilili sovražnika, da se je umaknil. Več angleških ladij je bilo zadetih. V boj so posegla tudi nemška letala.

Književnost.

Iz Pariza prihaja vest, da je umrl veliki kipar, zastopnik ravnokar zaključene umetniške epohe, Avgust Rodin. Doživel 77 let. Bil je učenec velikega nesmrtnega duševnega velikana Michelangela. Rodin je v bistvu naturalist, vendar prehaja njegov naturalizem skoraj v impresionizem. Bil je res izredno nadarjen umetniški genij. Rodin se je rodil v Parizu dne 4. novembra 1840. Rodinov oče je bil doma iz Normandije, mati pa iz Lorene. Kot štirinajstletni deček je obiskoval risalno šolo v Ecol de Medicin. Njegovi učitelji so bili Barye in Carries-Delless. Nadaljevo izobrazbo je dobil v Bruslju. Eno njegovih najboljših del je skupina kronanja spomenika »La Benedictrine«.

Dnevne novice.

Stari trg pri Rakeku za jugoslovansko deklaracijo. Cenjeni »Jugoslovanski klub« v roke preč. gospoda dr. Antona Korošca, Dunaj, parlament. — Občinski odbor v Starem trgu pri Rakeku sklene v današnji seji, da se soglasno pridruži jugoslovanski deklaraciji z dne 30. majnika 1917. Vse naše moči stavimo na razpolago, dokler se ne zgradi jugoslovanska država pod žezlom Habsburške-Lorenške dinastije, ravno tako zahtevamo in rotimo naše gospode poslance, da delajo z vsemi močmi, vsi popolnoma edini neomajeno vedno na to, da dosežejo vzvišeni cilj, katerega nam kaže majniška izjava, da se zajedenkrate in za vselej otresemo tujega jarma in pridemo tako do narodne svobode in boljše bodočnosti. Hvaležno pozdravljamo trud našega vladarja Njeg. Veličanstva cesarja in kralja Karola, ki dela na to, da čim prej zasije narodom zlata zarja miru, ter se pridružujemo tudi mirovnemu stremljenju Njegove svetosti sv. Očeta Benedikta XV., da skoraj doseže pravični mir vsem narodom. »Živela Jugoslovenija!« — Županstvo občine Stari trg pri Rakeku, dne 18. novembra 1917. Župan Josip Skrbec za občinski odbor. — Občinski odbori Kaplja vas, Podgorje, Suhadole, Homec, Mlaka, Klanec, Lahovič, vsi v kamniškem okraju so v svojih sejah sklenili sledečo izjavo: Občinski odbor soglasno in navdušeno pozdravlja deklaracijo naših poslancev v državnem zboru z dne 30. majnika za združeno Jugoslavijo pod žezlom Habsburžanov. Vsi kot en mož hočemo stati za našimi poslanci in zastaviti vse svoje moči, dokler ne bomo združeni v samostojni jugoslovanski državi. — Zahtevamo tudi, da so zastopniki raznih strank v teh resnih časih, se gre za našo bodočnost, edini in se ogibljejo vsakega strankarskega boja. Vsi naj imajo pred očmi visoki cilj združene Jugoslavije. S hvaležnostjo tudi pozdravljamo mirovno prizadevanje Nj. Svetosti, sv. očeta Benedikta XV., da naj se že skoro konča to strašno klanje in se sklene pravičen mir za vse narode.

— Iz Dola pri Ljubljani. Naše izobraževalno društvo je priredilo ob priliki smrti nepozabnega nam državnega poslanca dr. Kreka žalni govor in udeležili

smo se skupne sv. maše za blagega pokojnika. V skromen spomin velikemu možu smo zbrali 66 K 67 vin., od teh smo poslali 30 K društvu Dobredelost, ostalih 36 K 67 vin. smo oddali za dr. Krekov spomenik. Ideja plemenitega moža je živa med nami. S podvojeno vztrajnostjo, s požrtvovalnim skupnim delom hočemo storiti vse, da čimprej zavladava pravica, z njo mir in sreča med vsemi narodi! — O priliki godu cesarja Karla smo priredili kot poklonitev preblagemu vladarju in ljubljani cesarici Citi skromno, a ljubko slavnost. Z veseljem upanjem se oziramo na cesarsko bišo — pod mogočnim žezlom habsburškim, katerega tako zvesto čuva roka božja, moramo biti srečni tudi vsi Slovenci.

— Nemško-avstrijski polki. Pod tem naslovom piše vsenemško glasilo »Grazer Tagblatt« o junastvu avstrijskih Nemcev. V tem seznamu omenja tudi naš slovenski mariborski stralski pešpolk št. 26. To je pa čudno, če se hočejo vsenemci bahati na našim perjem!

— Za vojne kurata je imenovan kaplan v Gorjah č. g. Viktor Turk.

— Za škofa v Djakovem v Slavoniji bo v kratkem imenovan posvečeni škof zagrebske nadškofije dr. Dominik Premuš.

— Za narodni dar hrvatskemu pesniku Ivi Vojnoviću so nabrali 100.000 K. — Umrli je dne 19. t. m. v Cerknici ondotni posestnik in občinski odbornik Matevž Lovko v starosti 70 let. N. p. v m.

— Oltarno sliko ali eno cerkev poslika ali popravi na Slovenskem katoliški umetnik, propagator cerkveno umetnosti brezplačno le za povrnitev režijskih stroškov. Prijazne ponudbe na »Rozhledi v umem cerkvenim«, Praga — Vinohrady, Kramerijska 10, Češko.

— Odlikovanja v državni policijski službi. Vojni križec za civilne zasluge 2. vrste so dobili: polic. nadsvetnik v Gradcu Mihael Papež, policijski svetnik v Trstu Mihael Pertot in policijski svetnik v Gradcu Anton Pešec. — Vojni križec za civilne zasluge 3. vrste so dobili: pisarniški oficijal Franc Fink, policijski komisar Alojzij Gerzinič in revirni nadzornik Ivan Toplikar in kancelist Rudolf Smrekar, vsi pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani; pis. oficijal Miroslav Petelin in Ivan Senica, oba pri polic. ravnateljstvu v Trstu. — Vojni križec za civilne zasluge 4. vrste so dobili: polic. agenta Josip Gruden in Maks Jelenc, rajonski nadzornik Jakob Keržan, polic. agent Matija Močnik, rajonski nadzornik Ivan Obreza, uradni sluga Ivan Okorn, rajonska nadzornica Franc Palčar in Jernej Papler, polic. agent Jakob Podreberšek, rajonski nadzorniki Franc Pribovič, Ivan Skale, Alojzij Slanovec, Nikolaj Večerin, Franc Vrečar in Anton Zabukovšek in nadstražnik Josip Valland, vsi pri cr. kr. polic. ravnateljstvu v Ljubljani.

— Smrt za domovino. Svoje mlado 18letno življenje je daroval dne 4. oktobra 1917 za cesarja in domovino France Prijatelj iz Vel. Poljan št. 15 pri Ribnici. Ko je branil hrib sv. Gabrijela, mu je sovražna granata pretrgala nit veselega življenja. Bodi mu lahka primorska zemlja! Za njim žalujejo starši, bratje in sestre.

— Nesreče. Na kolodvoru na Rakeku je dne 19. t. m. ponesrečil Vencel Hoffmann iz Trautenbacha na Češkem, 21 let star, zavirač na južni železnici, ko sta vsled napačno postavljene gibalne trčila pri premikanju na kolodvoru dva železniška voza. Prišel je z levo nogo med odbijača, ki sta mu jo zlomila. — Obrezal se je s šipo v zapestju desne roke 18 let star delavec na južnem kolodvoru Maks Škrli iz Viča št. 1, ko je v kurilnici odpiral neka vrata in se mu je pri tem zdrobila šipa na vratih.

Iz seje deželnega odbora kranjskega

dne 19. novembra 1917.

Razdelitev referatov.

Deželni glavar naznanil novo razdelitev referatov, o kateri se izda obenem posebno obvestilo.

Ustanovitev kirurškega zdravilišča za železničarje državnih železnic.

Načeloma se sklene akcijo podpirati. Izposluje se podrobno pojasnilo glede potrebnosti in pokritja, da bo deželni odbor zmožni določiti subvencijsko svoto v okviru finančne moči dežele.

Dovolitev šodstotne naklade na hišno najemnino občini Ribnica.

Občini Ribnica se provizorno in proti naknadni odobritvi deželnega zbora dovoli, da se po trgu Ribnica pobira za leto 1917 in 1918 šodstotna naklada za vsako krono napovedane, odnosno uradno popravljene najemščine. Temu sklepu se izposluje Najvišje pritrjenje.

Veseliški davek v korist ubožnega zaklada mestne občine ljubljanske.

S pridržkom naknadne odobritve deželnega zbora se dovoli mestni občini ljub-

ljanski za leta 1918, 1919 in 1920 pobiranje veseliškega davka po določilih, kakor jih je sprejel občinski svet ljubljanski in javni seji dne 19. septembra 1916. Temu sklepu se izposluje Najvišje pritrjenje.

Pritožba društva hišnih posestnikov v Ljubljani zoper sklep občinskega sveta v zadevi nameščanja omoženih žensk: moči se odkloni.

Uradne ure dežel. odborikov za stranke:

Občinstvo se opozarja, da so gg. deželni odborniki strankam na razpolago: Dež. odbornik Magr. dr. Lampe vsak torek in petek od 10 do pol 1. ure. Deželni odbornik dr. Pegan: vsak ponedeljek in četrtek od 10. do pol 1. ure, po možnosti pa tudi ostale delavnice od 11. do 12. ure ter od 4. do 5. ure. Deželni odbornik dr. Zajec: vsak delavnik od pol 11. do 12. ure. Dež. odbornik dr. Triller vsak ponedeljek in četrtek od 9. do 11. ure. — Razdelitev referatov je razvidna na oznanilih v veži deželnega dvorca da se zamore vsaka stranka obniti takoj do pravega referenta. Morebitna potrebna pojasnila se dobe v predsedstveni pisarni deželnega odbora (dvorec, I. nadstropje na desno), v kolikor bi jih ne mogel dati deželni vratar.

Ljubljanske novice.

lj Žalna maša po pokojnem cesarju Francu Jožetu I. Za vse ljudske šole ljubljanske se vrši v sredo, dne 21. novembra t. l. žalna maša po pokojnem cesarju Francu Jožetu I.

lj Dan vojnih grobov v Ljubljani. Pripravki za dan vojnih grobov se še vedno sprejemajo. Kdor je bil namenjen kaj podariti in ni imel prilike na nabiralno polo, ki so krožile med občinstvom, svojega prispevka oddati, ga naknadno še vedno lahko odda pri mestni blagajni ali pa naravnost pri c. kr. deželni vladi, bodisi v predsedstvu ali pa pri predstojništvu pomožnih vladnih uradov.

lj Draginjska doklada »Avstro-ogrsko banke«. Avstro-ogrsko banka je dovolila svojemu uradništvu naslednje draginjske doklade in sicer mesečno: 1. nadinspektor, inšpektor in nadkontrolor dobi K 458.30 oženjenec in 375 K samec; 2. kontrolorji, revidenti in uradniki brez naslova 375 K oženjenec in K 291.66 samci; 3. uradniki aspiranti in diurnisti 200 K; 4. pisarniške manipulancije in prov. uradnice čez 5 let službe 200 K, pod 5 let 150 K; 5. poduradniki 250 K ožen. in K 216.66 samci. Poleg tega dobijo oženjeni za vsakega otroka in sicer uradniki K 58.33, poduradniki K 41.66. Vrh tega se je dovolil enkratni nabavni prispevek za obloko: 1. uradnikom, aspirantom in diurnistom 1500 K oženjenecem in 1000 K samcem, 2. pisar. manipulantinjam in prov. uradnicam 700 K. 3. poduradnikom ož. 1000 K. samcem 700 K.

lj Koncert v hotelu Union. C. kr. policijsko ravnateljstvo je iz osebnost varstvenih ozirav odredilo, da morajo pri večjih prireditvah v veliki dvorani hotela Union prosti biti vsi izhodi. Ako pa to ne bi bilo mogoče doseči, se ne sme več vstopnic izdati, kakor 846 oziroma se sme samo to število oseb v dvorano in na galerijo pustiti. Toliko v pomirjenju občinstva zaradi tišine pri izhodu iz Unionske dvorane.

lj Potreba telefona. Naši brabji voji stoje zdaj že daleč na benečanskih tleh, pri Plave. Vojaške oblasti so se takorekoč že vse izselile na jugozapad. Dejansko smo danes v Ljubljani že daleč v zaledju, če se tudi še formalno nahajamo v ožjem vojnem ozemlju, smo dejansko že v zaledju. Glede na dejanski položaj nastaja potreba, da se v Ljubljano vrnejo normalne razmere. V prvi vrsti zato opozarjamo, naj se zasebni promet po telefonu Ljubljani zopet vrne in naj dobi Ljubljana tudi telefonsko zvezo z Gradcem in z Dunajem in če mogoče, tudi s Trstom. Posebno ljubljanska žurnalistika, ki vestno izpolnjuje svojo domoljubno dolžnost, potrebuje telefon; zdaj je bolj kot v mirnih časih, ker žurnalistično res zaostajamo vsled izključbe od telefonske zveze s središčem avstrijske časnikarske poročevalske službe na Dunaju in v Gradcu. Ako bi ne bilo mogoče iz vojaških razlogov odpreti zasebni telefonični promet z drugimi mesti, naj bi se odprl vsaj časopisju. Ako pa sploh ni mogoče, naj se vsaj v Ljubljani zopet odpre zasebni telefonični promet, ki ga zahtevajo ne samo koristni časnikarstva, marveč tudi koristi trgovine. Prosimo, naj mero-dajni činitelji to reč kmalu blagohotno rešijo.

lj Umrli so v Ljubljani: Marija Silberle, zasebnica, 77 let. — Marija Reberle, kuharica, 74 let. — Antonio Russo, laški pešec, vojni ujetnik. — Peter Zimic, učitelj 92 let.

lj Trgovsko bolnišnico in podporno društvo v Ljubljani opozarja še enkrat svoje člane na svoj redni občni zbor, kateri se vrši jutri, v sredo, točno ob pol 8. uri zvečer v seini dvorani mestnega magistrata. Na dnevnem redu je tudi važna prememba društvenih pravil.

lj Požar v skladiščih Balkana. Danes jutraj se je vnelo leseno, za silo zgrajeno skladišče na dvorišču Balkana, nekdanje Tschinkelnevo tvornice. Plamen je visoko švigal. Vojaška požarna bramba je takoj nastopila; na lice mesta je prihitela tudi takoj ljubljanska požarna bramba pod vodstvom svojega predsednika Turka. Požar je uničil precej blaga. Tako velikega požara že več let ni bilo v Ljubljani. Skladišče, ki je zgorelo, se je nahajalo na dvorišču pri pregraji čez državno železnico, kjer vodi cesta k »Perlesovemu marofu«.

lj Berli vendar! V neko ljubljansko otroško zavetišče je prinesel deček II. razreda svojega bratca kar na ramah, ker ubogi otrok je bosonog in nima čevljev, cov ter oblečen v materin, za otroka prevelik jopič. Taki in podobni prizori naj ganejo one, ki v svili in žametu z gotovo slastjo sprejemajo tisočake in zapravljajo stotake v temno noč. Tudi v znamenju časa.

lj Krušne komisije bodo uradovale v četrtek, petek in soboto, to je 22., 23. in 24. novembra, vsakokrat od 8. do 1. ure popoldne. Izdajale se bodo sledeče izkaznice: v četrtek legitimacijske številke, brez katere od vsakega petka naprej nobena stranka ne dobi več izkaznice za živila pri krušnih komisijah. Kaj je treba prinesiti s seboj, da se dobi legitimacijsko številko je razvidno iz tozadevnega članka v tukajšnjih listih. — V petek izkaznice za premog. Glede teh izkaznic se opozarja na razglas, ki se objavi v listih. — V soboto izkaznice za kruh.

Gg. načelniki krušnih komisij se vabijo, da se zanesljivo udeležijo seje, ki se vrši v sredo zvečer ob 6. uri v mestni posvetovalnici.

lj Legitimacijske številke za prejemanje izkaznic za živila. Ker se je v zadnjem času primerilo več slučajev, da so se za kako stranko — ki je vpisana v krušnem vpisniku — vzele izkaznice za živila, ne da bi jih opravičena stranka tudi prejela, izdajale se bodo dne 22. novembra t. l. pri vseh krušnih komisijah legitimacijske številke. Vsaka stranka, ki je vpisana v krušni vpisnik, dobi eno legitimacijsko številko. Brez legitimacijske številke v prihodnje ne more dobiti nobena stranka več izkaznice za živila. Kdor hoče dobiti legitimacijsko številko, se mora gorenjega dne izkazati pri krušni komisiji s kako javno listino, da je v resnici dotična stranka, ki je vpisana v krušnem vpisniku. Za to dokaz zadostuje rojstni ali poročni list, oziroma izpisek iz rojstne in poročne knjige, potrdilo župnega, policijskega ali kakakega drugega javnega urada o istovetnosti osebe, davčna pola, uradna legitimacija itd. Samo policijska zglasnica ne zadostuje za prejem legitimacijske številke. Legitimacijsko številko mora vsaka stranka lastno-ročno podpisati s črnilom, ker je sicer neveljavna. S to legitimacijsko številko se mora vsaka stranka izkazati tudi pri nakupu aprovizacijskih živil, kjerkoli bi se to zahtevalo, ker se sicer sme zabraniti odajati živil. Tujci, ki se nahajajo le mimo-grede v Ljubljani, ne dobe legitimacijskih števil, morajo pa se izkazati pri krušni komisiji s polnim listom ali kako drugo javno listino, da so za čas bivanja v Ljubljani odglasili izkaznice za živila na svojem prejšnjem domovališču. Legitimacijske številke so javne listine, katere morajo stranke pri izselitvi iz Ljubljane takoj oddati pri osrednji krušni komisiji na magistratu. Prestopki se bodo kaznovali kakor prestopki glede izkaznic za živila. Razven tega se bode pri vsaki zlorabi odvzela legitimacijska številka stranki tudi za čas, dokler teče proti nji kazensko postopanje.

lj Razglas o izdaji izkaznic za premog

i. t. d. Na podstavi § 19. ukaza c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko z dne 9. oktobra 1917, št. 28.519 o uravnavi porabe premoga in drugega kuriva odreja mestni magistrat sledeče: 1. Pravico do preiemanja izkaznic za premog ima vsaka v krušnih okrajih mestne aprovizacije stanujoča stranka, ki je oddala pri krušni komisiji pravilno izpolnjeno vprašalno polo za premog in katere zaloga ne znaša več kakor 200 kilogramov črnega ali 250 kilogramov rjavega premoga (koks, briketov) ali 5 kubičnih metrov drv. 2. Izdajali se bosta dve vrsti izkaznic za premog, in sicer: a) rumene izkaznice za premog za kuhno (za vsako ognjišče) in b) rjave izkaznice za premog za kurjavo (za vsako peč). Več kakor tri rjave izkaznice ne dobi nobena hišna stranka, četudi bi za svoje lastno gospodinjstvo morala kuriti več kakor tri peči. Pripadnikom hišnega gospodinjstva se prištevajo tudi podnajemniki, ki stanujejo skupno s hišno stranko v istih prostorih. Podnajemnike z ločeno sobo ali z lastnim gospodinjstvom in ki kurijo v podnajem vzete prostore samostojno, se smatra za samostojne hišne stranke. 3. Obrti, kakor tudi drugi obrati in podjetja, ki rabijo poleg stanovanjskih prostorov še posebne obratne prostore, dobe za obratne prostore izkaznice posebej. 4. Obrtniki, podjetja in obrati, ki morajo v obratnih prostorih kuriti več kakor en štedilnik in tri peči, dalje družbe, samostani, korporacije, šole, bolnišnice, oskrbovalni, učni in

drugi zavodi, uradi, oblastva itd. ne dobe izkaznic za premog. Ti pa morajo za prejem premoga oddati pri mestnem magistratu pismeno izjavo. Tiskovine za te izjave se dobe vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne v mestnem uradu za oddajo izkaznic za živila, magistrat, pritličje. Premog na te izjave se bode dobival proti prejemnicam, glasečim se na imeni upravičenca in prodajalca premoga. 5. Izkaznice in prejemnice za premog so neprenosljive listine. Pri izselitvi morajo hišne stranke in podnajemniki vse svoje izkaznice za premog oddati hišnemu gospodarju, oziroma njega namestniku, slednji pa novo priseljeni stranki, oziroma podnajemniku. Stranke, katerih zaloga bi se po prejemu izkaznic za premog zvišala nad dopustno zalogo kuriva, določeno pod točko 1. tega razglašja, morajo takoj oddati vse svoje izkaznice za premog pri mestnem magistratu. 6. Na vsak odrezek izkaznice za premog odpadajočo množino premoga in drugega kuriva, kakor tudi čas in način prodaje določa in razglša mestni magistrat. 7. Za izgubljene in uničene izkaznice za premog se ne izdaja novih. 8. Za prejem izkaznic za premog mora predložiti vsaka stranka pri krušni komisiji legitimacijsko številko. Kdor ne predloži legitimacijske številke, ne dobi izkaznice za premog. 9. Prestopke tega razglašja bode kaznoval mestni magistrat po § 18 gori navedenega ukaza c. kr. deželnega predsednika z globbo do 20.000 kron ali z zaporom do 6 mesecev, ako ni prestopek po obstoječih kazenskih zakonih strožje kaznovati. 10. Ta razglas je veljaven od dneva krajevno-običajne razglasitve. Mestni magistrat ljubljanski, dne 18. novembra 1917.

lj Krompir za II. okraj. Stranke II. okraja šte. 751 do konca prejemajo krompir v sredo, dne 21. t. m. in četrtek, dne 22. t. m. iz Mühleisnovega skladišča na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: V sredo, dne 21. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure šte. 751 do 900, od 9. do 10. ure šte. 901 do 1050, od 10. do 11. ure šte. 1051 do 1200. V četrtek, dne 22. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure šte. 1201 do 1350, od 9. do 10. ure šte. 1351 do konca. Vsaka oseba dobi 5 kg. kilogram stane 30 v.

lj Špeh za V. okraj. Stranke V. okraja prejemajo špeh v sredo, dne 21. t. m. in v četrtek, dne 22. t. m. na Poljanski cesti šte. 15. Določen je ta-le red: V sredo, dne 21. t. m. od 1. do 2. ure popoldne št. 1 do 200, od 2. do 3. ure šte. 201 do 400, od 3. do 4. ure šte. 401 do 600. V četrtek, dne 22. t. m. od 8. do 9. ure dopoldne šte. 601 do 800, od 9. do 10. ure šte. 801 do 1000, od 10. do 11. ure šte. 1001 do 1200, od 11. do pol 12. ure šte. 1201 do konca. Vsaka oseba dobi pol kilograma, kilogram stane K 8.80.

lj Špeh za VI. okraj. Stranke VI. okraja, ki imajo nakazila za mast št. 1 do 600, prejemajo špeh v četrtek, dne 22. t. m., popoldne na Poljanski cesti št. 15. Določen je ta-le red: Od 1. do 2. šte. 1 do 200, od 2. do 3. šte. 201 do 400, od 3. do 4. šte. 401 do 600. Vsaka oseba dobi pol kilograma. Kilogram stane K 80 vin.

lj Meso na rdeče izkaznice. Stranke z rdečimi izkaznicami brez A prejemajo meso v sredo, dne 21. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta-le red: od 2. do pol 3. ure šte. 1 do 200, od pol 3. do 3. ure šte. 201 do 400, od 3. do pol 4. ure šte. 401 do 600, od pol 4. do 4. ure šte. 601 do 800, od 4. do pol 5. ure šte. 801 do konca. Ena oseba dobi četrtil kilograma, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe tri četrtil kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 in četrtil kg, več kot osem oseb 1 in pol kg. Kilogram stane 2 K.

lj Meso na rdeče in rumene izkaznice A. Stranke z rdečimi in rumenimi izkaznicami, zaznamovanimi s črko A prejemajo meso v sredo, dne 21. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa od pol 5. do 5. ure.

lj Sveža repa na rumene izkaznice C šte. 2401 do 2640. Stranke z rumenimi izkaznicami C šte. 2401 do 2640 prejemajo svežo repo v sredo, dne 21. t. m. popoldne na Poljanski cesti šte. 15. Določen je ta-le red: od 2. do 3. ure šte. 2401 do 2480, od 3. do 4. ure šte. 2481 do 2560, od 4. do 5. ure šte. 2561 do 2640. Vsaka oseba dobi 10 kg. kilogram stane 10 vin. Pripravite vreče.

Pr. morske novice.

Tržaški Slovenci v spomin dr. Kreka. Dne 23. novembra t. l. prirede tržaški Slovenci v spomin največjega Jugoslovana dr. Kreka v cerkvi sv. Antona novega ob 9. uri jutraj slovesno sv. mašo-zadušnico. Zbral se je v ta namen poseben pevski zbor, ki bo pel pri sveti maši Försterjevo mašo »De Requies«, po maši pa slovensko žalostinko. K tej sv. maši se vabijo, da se je udeležijo v obilnem številu vsi tržaški Jugoslovani in drugi Slovani, da s tem pokažemo, da znamo častiti svoje velike možel

Fosrodovalci za gorilke begunec je daroval g. Josip Zidar 100 K za naše bodne sorolake. mesto venca na krsto

blagopokojnega g. dr. Jan. Ev. Kreka. — Mesto venca na krsto svojemu sorojaku, pokojnemu g. dr. Jan. Ev. Kreku, je darovalo županstvo Selce 200 K za goriške begunce. Za plemeniti dar se Posredovalnica prav iskreno zahvaljuje. — Valentin Oblak, župnik v Kropi je daroval za goriške begunce ponovno 24 K. — Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani so darovali v počestčenje dr. Krekovega spomina družina Mankoč 30 K, pisarna dr. Waldenmannova in Artur Lokarja 40 K, g. Pavla Mašera in Pregrad 20 K, družina g. Konjedic 8 K, dvorni svetnik g. Sorli 2 K. Blagim darovalcem se prav iskreno zahvaljujemo.

Na naslov poštnega ravnateljstva. V Podmencu je začetkom 11. laške ofenzive vsled sovražnega obstreljevanja poštni urad ustavil svoje poslovanje. Dasi bi sedaj že davno pošta začela lahko zopet funkcionirati, je vendar prebivalstvo obširnega okrožja podmenske pošte še vedno brez pošte in navezano na oddaljeno grahovsko pošto. Prosimo, da se pošta v Podmencu takoj zopet otvori in tako ustreže upravičeni zahtevi Podmencanov in okoliških vasi.

Gimnazijo in učiteljske otvorijo zopet dne 26. novembra v Kopru.

p Črniče. Ko nam je sovražna granata razrušila šolsko poslopje, so izginile tudi šolske knjige. Prisiljeni smo obrniti se na vsa šolska vodstva s prošnjo, da bi nam blagovolila podariti učne knjige, katere na ondodni šoli ne rabijo. — Računica (Kraus—Habernal) I., II., III. stopnja. Drugo, Tretje, Četrto berilo, Moja prva čitanka ali pa Druga, Tretja čitanka (Schreiner—Hubad). I., II., III. Jezikovna vadnica (Schreiner—Bezjak). Ako nam vsaka šola pošlje le eno knjigo, je že mnogo pomagano. — Marija König, zač. voditeljica.

Županstvo Temnica naznanja svojim občanom, da si je ogledal župan svoje vasi, ki so po sovražniku skoro vse uničene. Kostonjčevica je s poljem in gozdom vred popolnoma uničena. V Novelu in Temnici so vse hiše podrt, polje in gozdovi so pa le deloma uničeni. V Lipi je pet poslopij popolnoma, deset pa le deloma porušeni, ostala poslopja so pa pokvarjena tako, da se za sedaj tudi tistim še ni mogoče vrniti domov. Upanje pa je, da se bomo mogli spomladati ali vsaj poleti vrniti v svojo domovino, po kateri vsakemu hrepeni srce. Kar se pa tiče obdelovanja polja, se bo preskrbelo od vlade, da se bo obdelalo, kar je mogoče. Posameznikom je sedaj nemogoče obdelati, ker ni živine, ne orodja, ne živeža. Svetuje se vinorejcem, da vsak, ki si gre ogledat svoje posestvo, nese s seboj živila in da si obreže trte v vinogradih, kar jih je še ostalo, da si s tem pripravi les za prihodnje leto. Pridelka letos ne bo nič. Za sedaj naj ostane vsak kjer je, do ukaza višje oblasti. Kar se tiče odškodnine, naj vsak mirno čaka, pride že svoj čas vse na vrsto. Skorajšnje svidenje v domovini! Županstvo Temnica, t. č. v Zabji vasi 1, Novo mesto.

Kanalski begunci, raztreseni v okrajinem glavarstvu Hočovice na Češkem, se iskreno zahvaljujemo velečast. g. Cirilu M. Vuga za njegov požrtvovalni obisk in duševno pokrepčilo. Bog mu bodi obilni plačnik za vse, še posebno pa za darovane molitvenike.

Gospodarske beležke.

Vojno čevljarno ustanovi Zavod za pospeševanje obrti za popravljanje obutev civilnega prebivalstva. Rabila se bodo predvsem nadomestila, zlasti leseni in limani podplati. Z delom se bo v kratkem pričelo. Obutve se sprejemajo v popravilo že sedaj. Sprejemališče se nahaja v Zavodu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Sodnijska ulica šte. 1. Čevljarna bo sprejemala tudi raztrgane obutve, ki niso več za rabo ter uračunala vrednost še porabljivega usnja.

Izvoz vina iz Avstro-Ogrske v Švico in vinski trg v Švici leta 1917. O tem morejo zainteresirane vpogledati podrobno poročilo pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Doplačilo za cene. Zaradi doplačevanja sena morajo občine in posamezniki potrpeti. Dokler ne dobi deželno mesto za krmila potrebnega denarja za to izplačevanje, toliko časa ga tudi občinam izplačati ne more. Deželno mesto za krmila nima lastnih sredstev in ne more iz svojega založiti te vsote, ampak mora pripadati zneske najpoprej potrajati od vojaške uprave. V drugo je pa treba izkazati vso tisto krmo, ki se mora doplačati. Za krmo, za katero je prejele deželno mesto za krmila potrebne izkaznice, se bo doplačilo lahko dobilo. Mnogo krme se je pa od 16. junija t. l. naprej prodalo prostoročno proti takojšnjemu plačilu. Za vso to krmo je treba dokaznih potrdil, da bo mogoče izterjati predpisana doplačila. Deželno mesto za krmila bo storilo vse potrebne korake, da pridejo gospodarji do svojega denarja. Pri tej priliki je tudi opozoriti, da se ima po naredbi centrale na Dunaju, ki je ta povisek cene izposlovala, odbiti primeren del za skupno režijo Centrale in deželnega mesta za krmila.

— Zvišanje voznih cen na državnih železnicah. S 1. decembrom 1917 se bodo na avstrijskih državnih železnicah pri osebne prometu zvišale vozne cene za 50 odstotkov. Prosti tega poviška so delavski tedenski vozni listi, delavski povratni vozni listki in šolarski mesečni listi.

Glede vrvarskih izdelkov za civilno porabo je naznanila vojna zveza za konopninsko industrijo, da se prav nič tega blaga ne more prepustiti za potrebščine civilnega prebivalstva, ker je z razpoložljivimi zalogami mogoče zadostiti jedva najnujnejšim vojaškim naročilom. Vrvarske tvrdke torej ne morejo nikoli tozadevni želji ustreči. Hkrati se prizadevi krogi opozarjajo, da je popolnoma nepotrebno obračati se tozadevno na mestni gospodarski urad, ker ne more prav nič spremeniti na tem dejstvu.

Cene za fižol in nekatere vrste žita. Urad za ljudsko prehrano je za oddajo fižola in nekaterih vrst žita določil naslednje cene: Za koruzo 100 kilogramov 38 kron, proso 40 kron, ajdo 40 kron, jedilno grašico 80 kron, jedilni fižol 80 kron, lečo 120 kron, bob 60 kron, vzgojeno zimsko grašico 100 kron, vzgojeno jaro grašico 51 kron, iz plevela zbrano grašico 35 kron, zadnje žito 35 kron, koruzni stroki (oluščeni) 15 kron, peluške 70 kron, lupine 70 kron. Za soržico se plača cena najnižje vrste žita, ki je soržici primeša-

no. Za nezluščeno (v strokih) se plača 30 kron za 100 kilogramov. Te cene veljajo tudi za zgorej omenjene vrste pridelkov, ki so se že poprej oddali za nižje cene.

Novi petrolejski vrelci na Moravskem. Na Moravskem so odkrili te dni štiri nove petrolejske vrelce.

Čreslo za kurivo namerava uporabljati tovarna Polak. V ta namen zgradi pri svoji tovarni leseno sušilnico. Tozadevno dovoljenje je dal v petkovi seji magistratni gremij.

Cene za seno. Cena za seno znaša sedaj 23 K za 100 kg, in sicer za celo deželo. Za razdelilno poslovnico deželnega mesta za krmila v Ljubljani je pa cena za seno določena na 34 K in sedaj misli marsikdo, da se je cena sena sploh na to višino dvignila. To je pa pomota. Ta cena 34 K velja le za razdelilno poslovnico v Ljubljani, ki prodaja seno na drobno, in sicer z ozirom na to, ker ima s to prodajo toliko večje dobavne in režijske stroške.

Drag prešič. Te dni je prodal Mato Treta iz Cugovca na Hrvaškem prešiča za 2800 kron. V mirnih časih se je moglo kupiti za ta znesek že skoro precejšnje kmetijstvo.

Organist in cerkovnik

oženjen, vojaščino prost, išče mesto. Naslov se polzve pri upravi lista pod šte. 2985.

Izgubil se je danes dopoldne mal zavitek s krušnimi izkaznicami

od Koslerjeve vile na Karlovski cesti do trgovine Starič v Florjanski ulici. Pošten najditelj naj ga proti nagradi takoj vrne Alojziji SURK, Karolinska zemlja 38. — 2990

Pri žganjekuhl potrebujem od 5—10 še dobro

ohranjenih **posod**

najsi bodejo kad ali sodi, kateri bi držali od 500—1000 l. — Kdor jih ima naprodaj, naj jih ponudi z najnižjo ceno na Josip Novak, Brezovica pri Ljubljani.

Večje število mladih smrek

iz gozda, ki se sedaj prireja za njivo, razne velikosti, primer-nih za

božična drevesca.

je ceno naprodaj. Kdor bi jih želel prevzeti v nadrobno prodajo, pri kateri bi imel lep zaslužek, naj polzve naslov pri upravi Slovenca pod št. 2988.

Za Miklavža

na debelo in na drobno prodaja

Al. Ipavitz, Ljubljana Židovska ulica šte. 4.

Album razrušene Gorice in različne razglednice podrtje Gorice. Velika zaloga umetniških kart za 15—18 in 20 K za 100 komadov. Naročila se prosijo na naslov: **ANTON PFROT, Gradec, Roseggerhaus**

Odda se s 1. decembrom v sredini mesta

SOBA s posebnim vhomom

za stalnega gospoda. Več se izve v Florjanski ulici 23. I. nadstropje.

Prazne vreče

vsake vrste, suhe gobe, kumno, jarež in druga semena kupuje vedno in v vsaki množini in plačuje po najvišjih dnevnih cenah firma:

J. KUŠLAN, KRANJ, Gorenjsko.

2089

Bencin motor

6—8 HP v popolnem dobrem stanu prodaja Fran Škafar, Rimska cesta 16, Ljubljana. Ravno tam se sprejme več

mizarjev.

Sukanec

dobavlja naglo in proti nizki proviziji

I. V. Hajdaš, Bedekovčina (Hrvaška).

Dva zanesljiva

zidarja

se takoj sprejme za naše rudniško obratovanje v trajno delo. Prijave (tudi od strani vojakov) naj se pošiljajo na rudnik živega srebra, Sv. Ana pri Trzinu, Gorenj.

Zastonj dobi vsak na željo

moj glavni katalog ur, srebrnine, zlatnine in godbenih predmetov. Viole po K 14, 20, 25, in više. Dobre harmonike po K 16, 25, 35 in 50; dvovrstne harmonike po K 70, 80, 100 in 120; trovrsne po K 180, 200, 240 in 280. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošiljatev po povzetju ali predplačilu. Razpošiljalnica **JAN KONRAD** c. in kr. dvorni dobavitelj Most (Brüx) šte. 1754, Češko.

Ljudska posojilnica reg. zadruga z neom. zavezo v Ljubljani sprejema prijave na **sedmo 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo**

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

I. davka prosto 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo **K 91.54.** □□□□ II. davka proste 5 1/2 % dne 1. avgusta 1926 vračljive državne zakladnice **K 94.—.**

Vrednostni papirji avstrijskega vojnega posojila se sprejmejo v **brezplačno** shrambo in upravo.

Podpisujte 7. avstrijsko vojno posojilo!

I. 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo po K 92.—, odštevi enomesečno obrestno bonifikacijo torej po K 91.54;

II. 5 1/2 % dne 1. avgusta 1926 povračljivi državnozakladni listi po K 94.—

Prijave sprejema po originalnih pogojih oficijelno subskripcijsko mesto

Kranjska deželna banka v Ljubljani.